

Samgonguflokkar hava landsfund

Oddagrein

Ikki færri enn tveir av samgonguflokkunum halda landsfund hetta og næsta vikuskifti. Sambandsflokkurin í Havn og sjálfstýrisflokkurin í Lørvík. Hinir báðir samgonguflokkarnir, javnaðarflokkurin og verkamannafylkingin hava hildið sínar landsfundir, so nú verður áhugavert at vita, hvat teir báðir borgarligu flokkarnir í samgonguni fara at melda út.

TAÐ er einki dulsmál, at tað hava verið rembingar, siðani henda samgongan varð til. Tað er heldur einki löggið í tí, tá hugsað verður um, at fyra flokkar við ymsum ideologium og meiningum skulu sjóvást saman til eina eind. Vit kunnu sjálvandi seta spurningin, um ikki hesar rembingar eru vofnar alt meira ógvusligar og sjónligar hesa seinastu tíðina og tá hví? Upprunliga varð tað ætlanin hjá fleiri av borgarligu flokkunum eftir siðsta val at skipa eina borgarliga samgongu. Hetta varð tó av ongum, tí fólkaflokkurin og sambandsflokkurin kundu ikki semjast ella var tað kemiin, sum ikki passaði. Nú vit hava havt eina samgongu við bæði høgra- og vinstraflokkum kundi verið spurt, um hon fer at halda. Kanska vit fara at kenna hetta svarid eftir landsfundirnar, tí ein má rokna við, at arbeidslagið í samgonguni bæði á tingi og í landsstýri fer at vera eitt av høvuðsevnunum har.

TAÐ verður eisini áhugavert at frætta, hvussu leikur fer fram í sjálvum sambandsflokkinum. Her hugsa vit um teir mótsetningar, sum eru millum eitt nú formannin og onkrar av tingmonnum um fleiri principiell mál. Tað hevur avgjørt almennan áhuga at vita hetta, tí talan er um landsins størsta flokk og tann flokk, ið hevur leiðsluna í Tinganesi. Vit frøðast ikki um ósemjur í Sambf. eru tær við til at gera av við hesa samgonguna, sum hevur roynt seg alt ov stutt. Tað er annars rætt at gera sær greitt, tá tosað verður um ósemjur í samgonguni, at hesar í stóran mun eru inni í tí flokkinum, sum stendur við stýrisvøl og nettup hevur til uppgávu at byggja brýr millum flokkar. Ein plagur at taka til, at kann ein ikki halda skil í egnum húsi kann ein ikki gera tað hjá øðrum. Tað verður tí spennandi at vita, um lögmaður eftir landsfundin fer at bera seg óðrvísi at mótvegis sínum samgonguflokkum. Tað skulu fleiri til fyri at klandrast. Uppgávan hjá skiparanum er umframt at stýra eisini at samskipa arbeidid og halda manning til.

Viðmerking til grein hjá Bjørn á Heygum

Í Dimmalætting flaggdagin hevur Bjørn á Heygum drúga grein við heitinum: »Er útlitring og privatisering av almennum uppgávum realistisk við verandi samgongu?« Skal eg svara stutt upp á spurningin, so má svarið verða »nei«. Men hin vegin, so vil eg fegin vera partur av kjakinum við sakligum og politiskum hugsjónarligum argumentum.

Bjørn leggur út við at siga, at tað er umráðandi fyri almenna húsarhaldið, at hetta verður ríkið biligari, betur og effektivari. Jú, í hesum eri eg púra samdur. Tað er alla tíðina neyðugt at bera so í bandi, at almenna húsarhaldið verður trimmað soleiðis, at vit fáa tær ynsktu tenasturnar so biliga og effektivt sum gjørligt. At hetta ikki eru bert tórnir orðið okkum, kann eg best prógva við at taka nøkur tøl fram frá okkara figgjarlógum seinastu árin, meðan javnaðarflokkurin hevur sitið í samgongu við fólkaflokkin frá jan. 1991 til apríl 1993 og saman við tjóðveldisflokkinum og sjálfstýrisflokkinum frá apríl 1993 til sept. 1994.

Raksturin av føroyska samfelagnum (t.v.s. reinur rakstur uttan lögur, rentur og effektivt viðhald og uttan serliga útreiðslurnar í sambandi við bankabjargingarnar) var í 1991: **2.525.181.000 kr.**, meðan sami rakstur í 1993 var **2.051.785.000 kr.** V.ø. er her tikið ein sløk hálf milliard burtur úr rakstrinum av fø-

royska húsarhaldinum eftir bert tveimur árum. Figgjarlógin í dag metir kostnaðin til **2.133.984.000 kr.**

So her eru ikki bert orð, men sanniliga eitt avrik aftanfyrir. Hetta hevur sjálvsagt sett nøkur spor manga staðir, men stórt sæð meti eg, at føroyska samfelagið í dag hevur somu tænastur, tó á einum nakað lægri støði. Politiskt hevur hetta sjálvandi eisini kostað, m.a. fyri okkara flokk, sum varð skorin niður í eina helvt fyri ríkna politikkinn. Men tað er ein prisur, tú sum seriosur politikar eigur at vera til reiðar at gjalda.

Bjørn ger javnaðarflokkinn, tjóðveldisflokkinn og verkamannafylkingina til reaktioner- ar traditionalistar, sum ikki vilja hoyra orð gramt um privatiseringar. Nú kunnu tjóðveldisfólk og eisini verkamannafylkingin svara fyri seg, men tólini oman fyri tala fyri seg. Her er ikki talan um flokk, sum ikki er motiveraður til at temja almennu útreiðslurnar. Her er ikki talan um flokk, sum ikki visir vilja og ikki tonir at taka neyðugu tøkini.

Men eg haldi, tú sleppur eitt sindur ov lætt við at siga, at einasti heilivágur er privatiseringar, tí tú hevur als ongi prógv aftan fyri tínum orðum. Politikkur er annað enn finar klicheir, tiknar úr onkrari vakrari stevnuskrá. Politikkur er tungar avgerðir við ofta tørfum avleiðingum, sum kunnu kosta politiskt.

Nú sigur Bjørn eisini, at ovurstóri almenni bygnaðurin er okkara skaparverk. Vit eru takksamir fyri henda heidurin, men veruleikin er, at aðrir hava hjálpt okkum við hesum skaparaverki, annars var tað ikki gjørligt. Og so lögdi tað ljóðar, so hevur sambandsflokkurin eisini dugað væl. Sjálvst eisini í dag. Men eg haldi tú fert ikki so litið skeivur, tá tú sigur, at almenni bygnaðurin er so ovurstór. Halta er vanliga mytan hjá Óla Breckmann, men hon passar ikki. Trupulleikin er jú tann, at vinnuligi parturin av búskapinum er minkaður alt ov nógv, og tí kann almenni parturin tykjast ov stórur. Men tað er hann sanniliga ikki.

Hvar eru so tíni prógv um, at privatiseringar eru einasti heilivágur fyri búskapin. Finna vit tey í Onglandi, har privatiseringsbylgjan hjá Thatcher og Major hevur

bumbað landið langt aftur í tíðina. Ella finna vit tey her heima, har størsti parturin av privata initiativinum fór á húsagang. Ella finna vit tey í báðum privatu bankunum, sum nú kosta okkum 2,7 mia. kr.

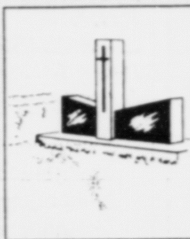
Viðvíkjandi privatisering av Føroya Banka, so má eg biðja tey hyggja eftir, hvussu grannar okkara fyri eystan hava loyst hatta. So meistarlíga, at teir nú kunnu staðfesta stórvinning av bankabjargingunum. Lat okkum for Guds skyld gera tað sama. So hav to!

Tú sigur víðari, at vit umsitast eitt miseydnad sosialdemokratisk samfelagsmodell. Enn einaferð, takk fyri heidurin, og eg eri ikki so spert errin av, at tú skír okkara samfelag sum eitt sosialdemokratisk samfelagsmodell, tí samanumtikið eiga vit eitt gott samfelag, og fáa vit framhaldandi ávirkan, so verður tað uppáttur betri.

Tú endar greinina við at siga, at verður tað staðfest, at ongin vilji er til at reka neyðuga politikkinn, so mugu sambandsmenn umhuga støðuna til samgonguna av nøggum. Við hesum úttalissinum eri eg ikki so bangin fyri samgonguni, tí tú kemur so ikki at taka okkum í ikki at hava viljan. So kunnu vit semjast um neyðuga politikkinn, so gongur tað nokk. Men tann neyðugi politikkurin er ikki privatiseringar og útliteringar.

Jóannes Eidesgaard

GRAVSTEINAR & KANTSTEINAR

GRAVSTEINAR
frá kr. 4.200,-
KANTSTEINAR
frá kr. 550,-/m
SÍÐUR w/SKOYTI
frá kr. 800,-/m

Vit senda prislista við litmyndum

Síggið framsýning okkara í Runavík og í R. C. Effersøesgøtu 19 í Havn. Ringið og avtalið tíð

DANSTEIN

Runavík - Tórshavn
Tlf. 47512 - 18323 - 88050 - 84512
☆ Svarar eisini eftir arbeidstíð ☆

THE WORLD COUNTS ON TRULY®

Alta Bókhandil
700 Klaksvík

Bóka- og
Pappírshandlin
620 Runavík

Elektronikbúðin
900 Vági

Hjalmar Jacobsen
Bókahandil
110 Tórshavn

pappírslonin

Sverrigsgøta 9 • FR-110 Tórshavn
Tlf. 10603 • Fax 10806 • Box 195

Bingotølini í dag:

1 43